

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Основи психології та педагогіки»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; змішана; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 228 Педіатрія
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: «Педіатрія»

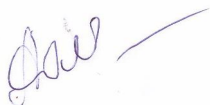
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс: 1-й

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
основ психології та педагогіки

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

проф. Фоміна Л. В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“ 31” серпня 2021 року № 1

Голова

проф.Вовк О. Ю.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, професорка, канд. філол. наук
2. Каліна К.Є., доцентка, канд. пед. наук,
3. Шейко А.О., викладачка, канд.. псих. наук
4. Кохан Д.М., викладачка, докторка філософії

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь
Шейко Анастасія Олександрівна, викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, кандидат психологічних наук

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Педагогічні, психологічні дослідження, теорія виховання

Контактний телефон

+38 093 181-35-43

Корпоративна пошта викладача

ao.sheiko@kntmu.edu.ua

Консультації

Вівторок 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Кохан Діана Миколаївна, викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, доктор філософії

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Педагогічні, філологічні дослідження, теорія виховання

Контактний телефон

+30959365778

Корпоративна пошта викладача

dm.kokhan@kmnu.edu.ua

Консультації

Середа 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

ВСТУП

Силабус вивчення навчальної дисципліни «Основи психології та педагогіки» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Педіатрія» (далі ОПП)

Опис навчальної дисципліни (анотація). Навчальна дисципліна «Основи психології та педагогіки» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії лікаря та пацієнта; забезпечує формування психологічних вмінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; дає студентам уявлення про специфіку педагогічних проблем, знайомить із особливостями інноваційних освітніх процесів, характером педагогічної діяльності в цілому; закладає основи психолого-педагогічного мислення, формує вміння застосовувати знання з педагогіки та психології у професійній діяльності.

Силабус упорядковано з застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є основні психолого-педагогічні положення, теорії, концепції, категорії, закономірності розвитку та формування особистості.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Основи психології та педагогіки» базується на вивченні студентами соціології, філософії, історії, фізіології; закладає основи вивчення студентами вікової та педагогічної психології, психології спілкування, соціальної психології, а також ряду дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики комунікацій, історії української та зарубіжної культури.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є: оволодіння студентами теорією навчання, освіти та виховання; оволодіння основними психолого-педагогічними знаннями та здатністю використовувати їх на практиці.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: навчити самостійно та конструктивно мислити, генерувати нові ідеї, висувати гіпотези; сформувати у студентів понятійний апарат психолого-педагогічної науки; дати основи педагогічних і психологічних знань про особистість – її діяльності, основні властивості та способи виховання; розкрити природу властивостей і явищ людської психіки, механізмів і закономірностей пам'яті, мислення, особливостей поведінки людини.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

– *інтегральна*: здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні спеціалізовані задачі в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності в мультидисциплінарному контексті на основі концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у галузі охорони здоров'я, із здатністю зрозумілого і аргументованого донесення висновків до фахівців і нефахівців, а також є основою для оригінального мислення, продовження навчання з високим ступенем автономії та проведення досліджень;

– *загальні*:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

– *спеціальні (фахові, предметні)*:

ФК1. Навички опитування.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами таких **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді.

ПРН16. Сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря.

1.3.3. Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти **соціальних навичок (soft skills)**: комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє

працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:	
		1-й	-й
		Семестр	
		-й	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 90	Освітній рівень: другий (магістерський) ОПП «Педіатрія»	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид підсумкового контролю: залік			

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Предмет психології та її завдання. Методи психології.	2	Лекція
2	Емоційно-вольові процеси: емоції, почуття, воля.	2	Бесіда
3	Спілкування як соціально-психологічний феномен.	2	Дискусія
4	Предмет і задачі педагогіки. Розвиток особистості як педагогічна проблема.	2	Розповідь-пояснення
5	Дидактика. Технології в освітній сфері: різновиди, зміст, особливості.	2	Лекція-презентація
	Всього годин	10	

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Предмет психології та її завдання. Методи психології.	2	Круглий стіл	Опитування
2	Особистість та діяльність.	2	«Мозковий штурм»	Індивідуальні завдання
3	Увага. Відчуття. Сприймання.	2	Круглий стіл	Реферати
4	Пам'ять. Мислення. Уява.	2	Спаринг-партнерство	Реферати
5	Емоційно-вольові процеси: емоції, почуття, воля.	2	Дебати	Творчі завдання
6	Індивідуально-психологічні особливості особистості: темперамент, здібності, характер.	2	Імітаційна гра	Творчі завдання
7	Спілкування як соціально-психологічний феномен.	2	Дебати	Індивідуальні завдання
8	Предмет і задачі педагогіки. Розвиток особистості як педагогічна проблема.	2	Круглий стіл	Індивідуальні завдання
9	Дидактика. Технології в освітній сфері: різновиди, зміст, особливості.	2	«Мозковий штурм»	Творчі завдання
10	Сутність, зміст і структура виховання. Принципи та методи виховання.	2	Дебати	Творчі завдання
	Всього годин	20		

2.2.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	<i>Предмет психології та її завдання. Методи психології.</i>	9	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Опитування
2	<i>Особистість та діяльність.</i>	9	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	Індивідуальні завдання
3	<i>Увага. Відчуття. Сприймання.</i>	9	Створення мультимедійної презентації	Виступ
4	<i>Пам'ять. Мислення. Уява.</i>	9	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проекту.	Реферати
5	<i>Емоційно-вольові процеси: емоції, почуття, воля.</i>	9	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	Творчі завдання
6	<i>Індивідуально-психологічні</i>	9	Складання	Творчі

	<i>особливості особистості: темперамент, здібності, характер.</i>		розгорнутого плану відповідей на питання теми, розробка тестових завдань різної форми з дисципліни «Основи психології та педагогіки»	завдання
7	<i>Спілкування як соціально-психологічний феномен.</i>	9	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Індивідуальні завдання
8	<i>Предмет і задачі педагогіки. Розвиток особистості як педагогічна проблема.</i>	9	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів.	Індивідуальні завдання
9	<i>Дидактика. Технології в освітній сфері: різновиди, зміст, особливості.</i>	9	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	Творчі завдання
10	<i>Сутність, зміст і структура виховання. Принципи та методи виховання.</i>	9	Створення мультимедійної презентації (тема за вибором)	Творчі завдання
	Всього годин	90		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Форма оцінювання знань студентів

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

Оцінювання студентів проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Залік

Залік для дисциплін, вивчення яких завершено – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

3.2. Питання до заліку

1. Визначення психології, її завдання та предмет вивчення.
2. Основні форми прояву психіки та їхній взаємозв'язок (психічні процеси, психічні стани, психічні властивості).
3. Галузі психології.
4. Місце психології в системі наук.

5. Основні напрямки в сучасній психології.
6. Класифікація методів психології.
7. Метод спостереження та його види.
8. Експеримент, види експерименту.
9. Бесіда, опитування, інтерв'ю.
10. Діагностичні методи: тести та їх види.
11. Поняття про особистість та її структура.
12. Міжособистісні стосунки в групі.
13. Види, функції та способи спілкування.
14. Стилi спілкування.
15. Вербальні засоби спілкування.
16. Невербальні засоби спілкування.
17. Види ділової комунікації.
18. Відчуття. Види відчуттів.
19. Сприймання. Види сприймання.
20. Уява. Види уяви.
21. Увага. Види уваги.
22. Мислення. Класифікація видів мислення.
23. Емоції. Класифікація емоцій.
24. Поняття про волю. Взаємозв'язок мотивів і волі.
25. Поняття про темперамент. Типи темпераменту.
26. Поняття про характер. Структура характеру.
27. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей.
28. Обдарованість. Талант. Геніальність.
29. Умови розвитку здібностей: активність, навчання і виховання.
30. Комунікативний вплив.
31. Комунікативні бар'єри.
32. Конфліктне спілкування.
33. Спілкування і манери поведінки лікаря.
34. Генеза терміну «педагогіка».
35. Етапи розвитку педагогічної науки.
36. Галузі педагогічної науки.
37. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками.
38. Я. А. Коменський та його роль в становленні педагогіки як науки.
39. Ознаки процесу навчання.
40. Основні категорії дидактики.
41. Принципи навчання.
42. Класифікація методів навчання.
43. Форми організації навчання у ЗВО: загальна характеристика.
44. Види лекцій.
45. Практичне, семінарське та лабораторне заняття: загальна характеристика
46. Види навчання: загальна характеристика.
47. Традиційна освіта: загальна характеристика.

48. Проблемне навчання: загальна характеристика
49. Технологія змішаного навчання: основні ідеї, принципи та правила реалізації.
50. Сутність процесу виховання.
51. Складові частини виховання.
52. Принципи процесу виховання.
53. Методи виховання: загальна характеристика.
54. Я.А. Коменський про щаблі освіти. Вікова періодизація і система шкіл.
55. Система навчання та виховання К.Д. Ушинського.
56. Система виховання А.С. Макаренка.
57. Вчення А.С. Макаренка про колектив.
58. Види батьківського авторитету за А.С. Макаренком.
59. Система навчання та виховання В.О. Сухомлинського.
60. Основні ідеї педагогіки співробітництва.
61. Педагогічне спілкування: його види, загальна характеристика.
62. Ознаки гарної мови педагога.
63. Гуманна педагогіка Ш. Амонашвілі.
64. Класифікація методів навчання.
65. Стилї педагогічного спілкування.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи

1. Дайте визначення поняття „педагогіка”; основні категорії педагогіки.
2. Розкрити діяльнісний підхід до навчальної діяльності.
3. Охарактеризувати поняття та основні вимоги самостійної роботи.
4. Охарактеризувати зміст, функції педагогічної діяльності.
5. Проаналізувати стилї педагогічної діяльності.
6. Розкрити рівні продуктивності педагогічної діяльності.
7. Розкрити структуру педагогічної діяльності.
8. Охарактеризувати один з нижченаведених методів: “конкретних ситуацій”, тренування чуттєвості, метод інциденту, “мозкова атака”, ділові ігри, метод “занурення”, програмоване навчання, проблемне навчання) (За вибором).
9. Які якості характеру притаманні екстраверту? Інтроверту? В чому і в якій мірі вони виявляються в даній особі? Як виявляються ці якості в повсякденному спілкуванні, в навчанні, майбутній професійній діяльності, сімейному житті?
10. Які якості характеру виявляє емоційно стабільна людина? емоційно нестабільна? В чому і в якій мірі це притаманно конкретній особі (Вам)? Як виявляються ці якості в повсякденному спілкуванні, в навчанні, в майбутній професійній діяльності?

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання. Створення мультимедійної презентації, підготовка рефератів. Складання таблиці або структурно-логічної схеми теми. Розробка тестових

завдань різної форми з дисципліни «Основи психології. Основи педагогіки.». Підготовка словника основних понять. Підготовка наукового проекту.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозіумах, тощо):

Нарахування додаткових балів за участь різні види неформальної та інформальної діяльності– 8.

3.6. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,

- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Основна література

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / К.: Знання, 2005. – 486 с.
2. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : Навч. посібник для вузів / Валентина Іванівна Лозова, Ганна Володимирівна Троцько . – 2-е вид., випр. і доп. – Харків : Освіта. Виховання. Спорт, 2012. – 398 с.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 272 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посібник. – 5-те вид., випр. / П. А. М'ясоїд. – К. : Вища шк., 2011. – 487 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 3-тє вид., стер. – К.: Академвидав, 2009. – 560 с.

Допоміжна література

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч. посіб. / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.
2. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 2006. – 349 с.
3. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пляка. – Х. : НФаУ, 2011. – 132 с.
4. Корольчук М. С. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб./ за заг. ред. М.С.Корольчука. / Микола Степанович Корольчук. – К. : Ельга; Ніка-Центр, 2009. – 320 с.
5. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: Навч. посібник / Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. – Х., 2016. – 404 с.

7. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні.
2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.